

Силабус освітнього компоненту

Податкове право

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Освітньо-професійна програма – **Правоохоронна діяльність**

Рік навчання: **2025–2026**, Семестр: **4**

Кількість кредитів: **денна ф/н - 3, заочна ф/н - 3**

Обсяг годин: **денна ф/н - 90, заочна ф/н - 90**

Мова викладання: **українська**

Підсумковий контроль – **залік**

Форма проведення занять – **лекції, семінарські заняття**

Назва освітнього компоненту	<u>Податкове право</u> Tax Law
Викладач	Лешанич Світлана Євгеніївна , старший викладач кафедри міжнародного, конституційного та адміністративного права Івано-Франківського інституту «Одеська юридична академія» кандидат економічних наук, старший викладач м.Івано-Франківськ, вул. Максимовича,13. каб. 310
E-mail:	Leshanich.sv@gmail.com
Консультації викладача	Вт. 14.00-16.00

1. Коротка анотація до курсу: Актуальність дисципліни «Податкове право» зумовлена масштабними трансформаціями в економічній, соціальній та політико-правовій сферах України, що безпосередньо впливають на розвиток і функціонування податкової системи. В умовах безперервного реформування податкового законодавства особливого значення набуває забезпечення збалансованості між інтересами держави та правами платників податків.

Сучасний розвиток податкових правовідносин потребує вдосконалення механізмів реалізації податкового обов'язку, підвищення прозорості діяльності контролюючих органів і забезпечення ефективного правового захисту платників податків. У цьому контексті важливу роль відіграють процесуальні норми податкового права, які регламентують порядок виникнення, зміни та припинення податкових правовідносин.

Предметом вивчення дисципліни «Податкове право» є податкове право як ключова складова фінансового права, що відіграє важливу роль в умовах переходу України до ринкової економіки та скорочення державного сектору. Це зумовлює зростання значення податкових надходжень як основного джерела формування фінансових ресурсів держави та місцевого самоврядування.

Динамічний характер податкового законодавства свідчить про пошук державою ефективних і справедливих моделей оподаткування, здатних забезпечити баланс публічних і приватних інтересів.

Вивчення цієї дисципліни є необхідним для формування системного розуміння податкового процесу, набуття практичних навичок застосування податково-процесуальних

норм та усвідомлення напрямів подальшого вдосконалення податкового законодавства України.

2. Формат курсу: Очний та/або змішаний.

3. Компетентності, які мають бути сформовані у результаті опанування навчальної дисципліни:

Інтегральні компетентності: Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні компетентності:

СК1. Усвідомлення функцій держави у сфері правоохоронної діяльності, способів та механізмів реалізації цих функцій.

СК3. Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

СК5. Здатність визначати придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК8. Здатність ефективно застосовувати сучасну техніку та інформаційні технології, використовувати технічні засоби, спеціалізовані інформаційно-пошукові системи, бази та банки даних, а також відповідне програмне забезпечення для захисту прав і свобод людини, власності, суспільних відносин від протиправних посягань.

СК10. Здатність до аналізу та оцінки причин, умов та факторів, що впливають на вчинення кримінальних та адміністративних правопорушень.

СК16. Здатність забезпечувати кібербезпеку, економічну та інформаційну безпеку держави, об'єктів критичної інфраструктури.

СК18. Здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення кримінальних та адміністративних правопорушень, усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення правопорушення.

СК20. Здатність забезпечувати виконання спеціалізованих задач та вирішення практичних проблем правоохоронної діяльності щодо надання адміністративних послуг, здійснення державного та громадського контролю правової охорони довкілля

4. Програмні результати навчання:

ПРН2. Вести міжособистісний діалог та превентивну комунікацію з метою виконання завдань професійної діяльності.

ПРН3. Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності.

ПРН4. Формулювати і перевіряти гіпотези, виокремлювати юридично значущі факти, виявляти причинно-наслідкові зв'язки в діях і явищах для прийняття оптимального рішення в конкретних ситуаціях.

ПРН5. Розробляти тексти, документи з питань професійної діяльності, вільно спілкуватися українською та іноземною мовами.

ПРН6. Знати і розуміти принципи доброчесності та норми етичної поведінки, дотримуватися їх у професійній діяльності.

ПРН7. Взаємодіяти із суб'єктами забезпечення публічної (громадської) безпеки і порядку, а також здійснювати комунікацію з фізичними та юридичними особами з метою виконання завдань у сфері правоохоронної діяльності.

ПРН8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань.

ПРН10. Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПРН11. Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

ПРН12. Адаптуватися і ефективно діяти у стандартних професійних ситуаціях, а також у разі ускладнення оперативної обстановки, підвищення фізичного та психологічного навантаження.

ПРН13. Знати і розуміти вимоги законодавства, здійснювати кваліфікацію адміністративних та кримінальних правопорушень, грамотно оформлювати процесуальні документи, що використовуються під час провадження у справах про адміністративні та кримінальні правопорушення, застосовувати превентивні та примусові поліцейські заходи.

ПРН14. Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.

ПРН15. Працювати самостійно та в команді при виконанні службових (посадових) обов'язків та під час розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері правоохоронної діяльності.

ПРН20. Контролювати в межах повноважень стан дотримання фізичними та юридичними особами вимог дозвільної системи, правил дорожнього руху, а також інших вимог законодавства у сфері правопорядку

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин (ДФ)	Загальна кількість годин (ЗФ)
Лекції	14	8
семінарські заняття	16	6
індивідуальна робота	10	10
самостійна робота	50	66
Всього	90	90

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання – доступ до мережі Internet за умови змішаного формату курсу, конспект лекцій, система мультимедійних презентацій та засоби інтерактивного навчання, мультимедійне забезпечення в порталі ZOOM.

7. Зміст освітнього компонента:

Лекційні заняття			
	Опис змісту навчання (теми)	ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Податкове право, податкові правовідносини. Суб'єктний склад податкових правовідносин.	2	2
Тема 2	Податки, збори. Податкова система та принципи оподаткування.	2	
Тема 3	Адміністрування податків та зборів.	2	2
Тема 4	Правові основи здійснення податкового контролю. Захист прав і законних інтересів суб'єктів податкових правовідносин.	2	2
Тема 5	Податок з доходів фізичних осіб	2	
Тема 6	Оподаткування окремих видів доходів фізичних осіб.	2	
Тема 7	Оподаткування прибутку підприємств в Україні.	2	2
Всього		14	8

Семінарські, практичні заняття			
	Опис змісту навчання (теми)	ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Податкове право, податкові правовідносини. Суб'єктний склад податкових правовідносин	2	2
Тема 2	Податки, збори. Податкова система та принципи оподаткування.	2	
Тема 3	Адміністрування податків та зборів.	2	
Тема 4	Правові основи здійснення податкового контролю. Захист прав і законних інтересів суб'єктів податкових правовідносин.	2	2
Тема 5	Податок з доходів фізичних осіб	2	
Тема 6	Оподаткування окремих видів доходів фізичних осіб.	2	
Тема 7	Оподаткування прибутку підприємств в Україні.	2	2
Тема 8	Непрямі податки.	2	
Всього		16	6

Самостійна робота			
	Опис змісту навчання (наприклад, теми або види навчальної активності)	ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Податкове право, податкові правовідносини. Суб'єктний склад податкових правовідносин	4	6
Тема 2	Податки, збори. Податкова система та принципи оподаткування.	4	6
Тема 3	Адміністрування податків та зборів.	4	6

Тема 4	Правові основи здійснення податкового контролю. Захист прав і законних інтересів суб'єктів податкових правовідносин.	6	8
Тема 5	Податок з доходів фізичних осіб	6	8
Тема 6	Оподаткування окремих видів доходів фізичних осіб.	6	8
Тема 7	Оподаткування прибутку підприємств в Україні.	6	8
Тема 8	Непрямі податки.	8	10
Підсумковий контроль		6	6
Всього		50	66

Індивідуальні завдання		
Опис змісту індивідуального завдання	ДФ год.	ЗФ год.
Підготовка реферату (доповіді) або презентації в межах питань, що розглядаються на лекційних та практичних заняттях. Доповідь являє собою інформаційне повідомлення.	10	10

8. Система оцінювання

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Накопичувальна. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль знань здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня знань студентів.

Методи поточного контролю: Усне опитування здобувачів вищої освіти, вирішення практичних завдань, тестові завдання, проектний метод (складання типових документів); кейс-метод, ситуаційні завдання, ділові ігри.

Рубіжний контроль.

Проводиться після вивчення відповідних тем або блоку тем з метою з'ясування ступеню засвоєності здобувачами вищої освіти відповідного об'єму опрацьованого та вивчення матеріалу та подальшої оцінки рівня отриманих знань. Форми проведення рубіжного контролю: контрольна робота, колоквиум.

Індивідуальне завдання.

Підготовка есе, реферату (тез доповіді) або презентації в межах питань, що розглядаються на лекційних та практичних заняттях. Аналіз законодавства та судової практики. Здобувач вищої освіти самостійно обирає об'єкт та предмет дослідження.

Підсумковий контроль.

Проводиться у формі заліку.

9. Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою	
				Екзамен	Залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої має глибокі і системні знання, вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з	відмінно	Зараховано

			конкретними ситуаціями; засвідчив уміння критично оцінювати варіантні підходи щодо сутності норм та уявлень; оволодів навиками аналізувати, моделювати та адекватно оцінювати ситуацію; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних спеціалістів в даній галузі; матеріал викладає логічно, послідовно та переконливо; самостійно розкриває власні обдарування і нахили		
82-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	добре	
74-81	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.		
64-73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.		
60-63	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.	задовільно	
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	незадовільно	Не зараховано
0-34	F	Незадовільний з обов'язковим повторним вивченням	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.		

		залікового кредиту			
--	--	--------------------	--	--	--

10. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (половина балів з максимально можливих). Перескладання модулів відбувається із дозволу Директора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: визначається Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положенням «Про дотримання академічної доброчесності в Івано-Франківському інституті НУ «ОЮА». Дотримання академічної доброчесності передбачає:

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

Вимоги до семінарських занять	Семінарські заняття передбачають обговорення питань теми, розгляд нормативно-правової бази, проведення дискусій з основних проблем і питань, які розглядаються на семінарському занятті. Робота на семінарському занятті передбачає усне та письмове опитування.
Вимоги до індивідуальної роботи	При написанні рефератів з навчальної дисципліни «Податкове право» студенти повинні не лише здійснити реферування теоретичного матеріалу, але й ознайомитись і опрацювати спеціальну літературу та нормативно-правові акти, які стосуються обраної теми роботи та провести її детальний теоретико-прикладний аналіз.
Вимоги до самостійної роботи	Самостійна робота здобувачів вищої освіти полягає в опрацюванні проблемних теоретичних та практичних питань, написанні рефератів, есе, тез та статей. Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.
Умови підсумкового контролю	Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю, у формі заліку.

11. Рекомендована література

11.1. Основна:

1. Андрущенко. Г.С., Коваленко А.А., Савченко Л.А. Фінансовоконтрольне право: навч. посіб.: 2-ге вид. перероб. і доп. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 348 с.
2. Іванський А.Й. Фінансове право : підручник. Між нар. гуманітар. ун-т, 2-ге вид., перероб. та доп. Київ: Юрінком Інтер, 2022. 484 с.
3. Фінансове право: навч. посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання) / Т.А Латковська, М.І. Сідор, О.С. Койчева. Одеса, 2019. 226 с.
4. Головачко В.М., Лешанич С.Є., Шевченко М.М. Реформа податкової системи: Вплив на економічне зростання та підприємництво. Інвестиції: практика та досвід. 2024. №21. С.103-108
5. Голоядова Т. О. Податкове право: навчальний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання) / Т. О. Голоядова, П. П. Латковський. Одеса, 2019. 167 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/12470>
6. Латковська Т. А. Податкове право: навчально-методичний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання) / Т. А. Латковська, О. С. Койчева, М. І. Сідор. Одеса: Фенікс, 2019. 63 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/12141>
7. Податкове право України: підручник/ за ред.: М. П. Кучерявенка, Н. А. Маринів; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2019. 440 с.
8. Податкове право (схеми) / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2023. – 258 с. URL https://pravo-izdat.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4747&download_id=1569
9. Криницький І.Є. Теоретичні проблеми податкового процесу: монографія. Харків: Право, 2019. 320 с.
10. Кузь В.І. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац.унт ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4667>

Нормативні акти:

1. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР (Редакція від 01.01.2020 № 27-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. (Редакція від 01.07.2023 № 2709-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
3. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III. (Редакція від 22.06.2023 № 3137-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. (Редакція від 30.06.2023 № 2970-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
5. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. (Редакція від 01.01.2023 № 2465-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
6. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. (Редакція від 18.06.2023 № 3111-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
7. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21.06.2018 р. № 2473- VIII. (Редакція від 01.04.2023 № 2888-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
8. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV. (Редакція від 06.05.2023 № 3035-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>

9. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26.01.1993 р. № 2939-XII. (Редакція від 19.08.2023 № 2479-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text>
10. Про платіжні послуги : Закон України від 30.06.2021 р. № 1591-IX. (Редакція від 01.04.2023 № 2888-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>
11. Про Рахункову палату : Закон України від 02.07.2015 р. № 576-VIII. (Редакція від 31.03.2023 № 2849-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19#Text>
12. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки : Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. (Редакція від 28.04.2023 № 2970-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>
15. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб : Закон України від 23.02.2012 р. № 4452-VI. (Редакція від 18.06.2023 № 3111-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17#Text>

Підручники, посібники, наукові праці:

11.2. Допоміжна:

1. Барін О.Р. Правові основи податкової системи України: сучасний стан, основні елементи, принципи: Автореф. дис. канд. юрид. наук за спеціальністю 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Одеса, 2018. 25 с.
2. Білінський Д. О., Бондаренко І. М., Брояков С. В. Податкове право України: підручник. — Харків: Право, 2025
3. Долженков О.В. Удосконалення адміністрування податку з доходів фізичних осіб з метою підвищення привабливості операцій з інвестиційними активами в контексті розвитку фондового ринку в Україні. *Juris Europensis Scientia*. № 3. 2020. С. 89-93.
4. Кармаліта М. В. Принципи податкового права як прояв балансу приватного та публічного інтересу. *Право та державне управління*. 2020. № 1. Т. 1. С. 56-62
5. Койчева О.С. Парадигма «win-win» в податкових спорах: міф чи реальність? *Правове життя сучасної України: Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 15 травня 2020 р.) у 3-х т. Т. 2. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 48-51.*
6. Койчева О.С. Перспективи медіації як альтернативного способу вирішення податкових спорів. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2019. № 3. С. 72- 81.
7. Кузь В.І. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: Чернівец. нац.унт ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/bitstream/handle/>
8. Латковська Т.А. Захист прав і законних інтересів платників податків в Україні. Права людини в Україні та у зарубіжних країнах: традиції та новації: колективна монографія / За заг. ред. Н.В. Мішиної. Львів- Торунь : ЛігаПрес, 2021. 688 с. С. 305–340.
9. Латковська Т.А. Принцип недопустимості подвійного оподаткування. *International scientific and practical conference «Legal practice in EU countries and Ukraine at the modern stage»*. Arad, Romania : «Izdevniecība Baltija Publishing», 25-26 January, 2019. P. 376-380.
10. Пархоменко-Цироциянц С.В. Право платника податку на податкову пільгу: теоретико-правові засади. *Порівняльно-аналітичне право*. 2019 р. № 2.

11.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. <http://www.president.gov.ua> – Президент України
2. <http://www.rada.gov.ua> – Верховна Рада України
3. <http://www.ombudsman.kiev.ua> – Уповноважений Верховної Ради з прав людини
4. <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України
5. <http://www.minjust.gov.ua> - Міністерство юстиції України
6. <http://www.scourt.gov.ua> – Верховний Суд

7. <http://www.ccu.gov.ua> - Конституційний Суд України
8. <https://www.gp.gov.ua> – Офіс Генерального прокурора
9. <http://www.niss.gov.ua> – Національний інститут стратегічних досліджень
10. <http://parlament.org.ua> - Лабораторія законодавчих ініціатив
11. <http://nbuv.gov.ua> - Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського

**Старший викладач кафедри
міжнародного, конституційного
та адміністративного права**

Світлана ЛЕШАНИЧ